

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Dos jidiše folk in tzifern

Leštinski, Jankev

Berlin, 1922

ייקרעט ניא ודיא יד 18 לטיפאק.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8340

Turcia

קאפיטל 18.

די אידן אין מערקיי.

קיין גענויע ידיעות וועגן דער צאל אידן אין דער מערקישער מלוכה זיינען ניט פאראן, און אלע ידיעות, וואס מיר פריינגען דא, האבן נאר א בערכדיגן ווערט.

ווי מיר האבן געפראכט אין דער מאבעלע I איז געווען אין מערקיי אין 1904-טן יאר:

- 1. אייראפייאישער טייל 188,896 — 2,73 %
- 2. אזיאטישער טייל 256,895 — 1,16 %

די מערקישע אידן האבן פארמאגט א סך גרויסע קהלות, פון וועלכע די גרעסטע זיינען געווען פאלגנדיגע:

75 000	סאלאניקי
65 000	קאנסטאנטינאפאל
50 000	ירושלים
40 000	באגדאד
17 000	אדריאנאפאל
25 000	סמירנא
10 000	זפת
10 000	אלעפא (ארם צובה)
<u>292 000</u>	סך-הכל

65.5% in total pop. of the ORASE

אין די אויסגערעכנטע אכט קהלות האט געלעבט 292 טויזנט אידן, ד. ה. 65,5 פראצענט פון אלע מערקישע אידן. קומט אויס, אז אפילו אין מערקיי האבן געלעבט צוויי דריטל פון אלע אידן אין קהלות מיט מער פון 10 טויזנט אידישע נפשות.

אין ארץ-ישראל זיינען געווען אידן:

7,0 %	35 000	אין 1880-טן יאר	Palestina
14,3 "	86 000	" " 1910 "	" " " "

די אידישע באפעלקערונג פון ארץ-ישראל איז אויסגעוואקסן פאר דרייסיג יאר אביסל מער פון צוויי מאל; דער פראצענט פון דער אידישער באפעלקערונג לנבי דער גאנצער באפעלקערונג האט זיך פארגרעסערט צוויי מאל, וואס ס'בא-ווייזט, אז דער וואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג איז געווען צוויי מאל

שטארקער פונם וואקס פון דער גאנצער באפעלקערונג. מיר טון אבער צוגעבן, אז דער אנגעוויזענער פראצענט פון די אידן אין פאלעסטינע, וואס געמט זיך פון דער השערה, אז די גאנצע באפעלקערונג פון פאלעסטינע באטרעפט סך-הכל 600 000, רופט ארויס גרויסע ספקות. סזיינען פאראן אפיציעלע ידיעות פון 1915-טן יאר, וועלכע בארעכענען די גאנצע באפעלקערונג פון פאלעסטינע מער פון א מיליאן. די אידישע באפעלקערונג האט באטראפן צו יענער צייט מאקסימום הונדערט טויזנט, אזוי אז מען מוז קומען צום אויספיר, אז די אידן מאכן אויס אין ארץ-ישראל ניט מער פון צען פראצענט. מיר געמען ניט אין אכט, וואס די מלחמה האט געוויס פארקלענערט באדייטנד די צאל אידן אין פאלעסטינע, ווי מיר האבן דעם דאויןן מאמענט אינגארט בנגע צו אלע לעג-דער און מלכות.

די אידישע באפעלקערונג פון ארץ-ישראל האט געוואוינט אין 1910-טן יאר אין פאלגנדיגע ערטער:

50 000	1. ירושלים	<i>Vio Palestina</i>
10 000	2. צפת	
8 000	3. יפו	
6 000	4. טבריה	
3 000	5. חיפה	
1 000	6. הדרון	
<i>Oran</i> 90,6 %	78 000	סך-הכל אין שטעט
<i>Colonia</i> 9,4 %	8 000	7. אין די קאלאניעס

אין די קאלאניעס לעבט, הייסט עס, סך-הכל איין אכטל פון אלע אידן פון פאלעסטינע.

אין די אלע אויסגעדעכנטע שטעט מאכן די אידן אויס א גאנץ גרויסן פרא-צענט לגבי דער גאנצער באפעלקערונג. די אידן האבן אויסגעמאכט:

60 %	אין ירושלים
30 "	צפת "
20 "	יפו "
80 "	טבריה "
12 "	חיפה "

די אידישע קהלה אין ירושלים איז געוואקסן אין 19-טן יארהונדערט גאנץ
אינמענסיוו. אין ירושלים זיינען געווען אידן:

5 700	אין 1856-טן יאר
10 000	" " 1864 "
25 000	" " 1891 "
40 000	" " 1900 "
50 000	" " 1910 "

פאר 54 יאר האט זיך די דאוונע קהלה פארגרעסערט כמעט ניין מאל.
די גאנצע באפעלקערונג פון ירושלים האט זיך פאר דער אייגענער צייט פאר-
גרעסערט נאר זעקס מאל.

פראגעס.

1. וויפיל זיינען געווען אידן: אין דער אייראפייאישער מערקיי? אין דער
אזיאטישער מערקיי?
2. וויפיל זיינען געווען אידן אין די אכט גרעסטע אידישע קהלות פון מערקיי?
3. וויפיל זיינען געווען אידן אין ארץ-ישראל: אין 1880-טן יאר? אין
1910-טן?
4. וואסער א פראצענט האבן אידן אויסגעמאכט אין ארץ ישראל לנבי
דער גאנצער באפעלקערונג?
5. וואסער א פראצענט פון די אידן אין ארץ-ישראל וואוינט אין די
קאלאניעס?
6. וואסער א פראצענט מאכן אידן אויס: אין ירושלים? אין צפת? אין
טבריה?
7. וויפיל זיינען געווען אידן אין ירושלים: אין 1856-טן יאר? אין 1910-טן?